

Олександр ВОЙЦІХОВСЬКИЙ

здобувач освітньої програми

«Публічне управління та адміністрування», ЗУНУ

Науковий керівник – д.е.н., професор, професор кафедри

менеджменту, публічного управління та персоналу ЗУНУ

Тетяна ЖЕЛЮК

ПРОЕКТНІ ІНСТРУМЕНТИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Важливою складовою стратегічного управління розвитком громад є інструменти проектного менеджменту, які в контексті досягнення стратегічних цілей та пріоритетів розвитку громади працюють на залучення інвестицій, міжсекторне партнерство, посилення зацікавленості представників різних секторів в конкурентному розвитку територій. Проектні інструменти працюють на конкретний економічний, соціальний, маркетинговий результат і цим самим забезпечують ефективність стратегічного управління. Проектні інструменти можуть адаптовувати стратегії до конкретних умов і потреб території, забезпечуючи її фінансову стабільність та сталий розвиток. В умовах війни проектні інструменти дозволяють залучати різні зацікавлені сторони до вирішення кризових ситуацій, сконцентрувати грантовий ресурсі на вирішенні невідкладних завдань. Однак цей процес має системні перешкоди та низку викликів, пов'язаних із посиленням безпекових викликів та загроз, зміною структури населення та мотивацією до участі в управлінні територією.

Згідно досліджень місцевого самоврядування та демократії Kyiv School of Economics та KSE Institute «через невизначеність та виснаження ресурсів війна змусила громади зосередитись на орієнтованій на ресурси прагматичній співпраці з неурядовими стейкхолдерами. Однак склад стейкхолдерів, залучених до вирішення проблем, змінився. Громади, в яких органи місцевого самоврядування (ОМС) практикують широке залучення бізнесу, громадських організацій та мешканців не лише через

односторонню комунікацію, а й через діалог та партнерство, виявились дещо краще підготовлені до викликів, пов'язаних з війною» [1].

В умовах обмеженості ресурсів проекти дозволяють залучати різного роду гранти. Команда SURGe акумулює щомісячні пропозиції для реалізації різних грантів в громадах України. «Міжнародні донори пропонують широкий спектр ресурсів і експертної підтримки, які дають змогу громадам вирішувати важливі завдання: від економічного відновлення та підтримки місцевого бізнесу до інтеграції внутрішньо переміщених осіб і допомоги ветеранам» [2].

Також проєктні ініціативи лежать в площині реалізації політики регіонального розвитку Міністерства розвитку громад та територій України на 2025 рік, що стосуються використання коштів Державного фонду регіонального розвитку, реалізації нової системи управління публічними інвестиціями (Public Investment Management, PIM), яка «передбачає залучення бюджетних коштів на реалізацію найважливіших проєктних ініціатив, які відповідають стратегічним цілям країни в умовах війни. На 2025 рік передбачено фінансування Єдиного проєктного портфеля у межах PIM у розмірі 224,2 млрд грн. З цих коштів 115 млрд грн буде залучено під державні гарантії для відновлення критичної інфраструктури» [3].

Проєктні ініціативи дозволяють посилити синергію від співпраці національних інститутів із зарубіжними партнерами. Зокрема, в рамках «Плану України (Ukraine Facility)» щодо фінансової підтримки України з боку західних партнерів до 2027 року передбачається залучення 50 млрд. євро на підтримку бюджету, стимулювання інвестицій та розвиток регіональних проєктів [3]. В рамках Української платформи донорів утворюється новий напрям «Відновлення», який стане «єдиним вікном» для координації та обміну інформацією про нагальні потреби відбудови та відновлення.

У 2025 році Міністерство розвитку громад та територій України планує запровадити Геоінформаційну систему моніторингу

регіонального розвитку (ГІС РР) та розвитку екосистеми DREAM, а також формування бази місцевої статистики та створенню цифрових інструментів, що сприятиме інформаційно-аналітичному супроводу розробці та реалізації проєктних ініціатив. Більше того, на державному рівні верифіковано структурні пріоритети розвитку, що будуть підтримуватися державою і пов'язані із створення безбар'єрного середовища в рамках проєкту «Безбар'єрні маршрути» в семи пілотних населених пунктах: Рівному, Полтаві, Вінниці, Славутичі, Тернополі, Бучі та Опішні. «Проєкт передбачає створення зручних умов для пересування маломобільних груп населення. У рамках проєктів розвитку безбар'єрного простору також планується: розробка нових стандартів інфраструктури з урахуванням безбар'єрності., запуск навчальних програм для громад щодо впровадження принципів інклюзивності, залучення міжнародного досвіду для адаптації українського законодавства до сучасних стандартів доступності» [3].

Таким чином можна стверджувати, що проєктні ініціативи в умовах війни є універсальним інструментом досягнення стратегічних пріоритетів та підтримки збалансованого розвитку територій.

Список використаних джерел

1. Виклики та можливості залучення на місцевому рівні під час війни. URL: https://kse.ua/wp-content/uploads/2025/04/Ukrayinska_KSE-Institute-Ne-na-chasi.pdf
2. Каталог можливостей для громад та бізнесу. URL: <https://decentralization.ua/news/19146>
3. Децентралізація: пріоритети 2025 року. URL: <https://decentralization.ua/news/19093>